

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **V. P.**, proti žalovanému: **Univerzita Karlova v Praze**, se sídlem Ovocný trh 14, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 6. 8. 2012 čj. 7118/12/III/Sed

t a k t o :

- I. Rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 6. 8. 2012 čj. 7118/12/III/Sed se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze (dále jen rektor) uvedeného v záhlaví, kterým nebylo žalobci prominuto zmeškání lhůty k podání žádosti o přezkoumání rozhodnutí děkana Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze (dále jen děkan) ze dne 1. 6. 2012 č.j. Stud/Kis/824 a tato žádost o přezkoumání byla jako opožděná zamítnuta. Citovaným rozhodnutím děkana nebylo žadateli přiznáno účelové stipendium podle čl. 5 odst. 1 písm. b) stipendijního řádu Univerzity Karlovy v Praze (dále jen stipendijní řád).

Žalobce v žalobě uvádí, že o žádosti o prominutí zmeškání lhůty rozhodoval pouze rektor. Podle ust. § 68 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), se však tato žádost podává děkanovi. Proto by se mělo o žádosti o zmeškání lhůty rozhodovat ve dvou stupních. Ustanovení čl. 13 odst. 2 stipendijního řádu je v rozporu s ust. § 41 správního řádu v návaznosti na ust. § 177 odst. 2 správního řádu. O žádosti tak měl nejprve rozhodnout děkan.

Žalobce dále podotýká, že nelze mít za to, že by závažnými důvody měly být pouze věci mající povahu „nikoliv soukromé záležitosti“. V opačném případě by totiž bylo těžko

vůbec vyhovět jakékoliv žádosti. Důvodem hodným zvláštního zřetele podle názoru žalobce nemusejí být jenom okolnosti překážek, které zapříčinily zmeškání, ale rovněž například povaha věci. Přihlédnuto by totiž v daném případě mělo být i k tomu, že se jednalo o přezkoumání rozhodnutí, kterým bylo rozhodováno o žádostech o stipendium znovu, tj. poté, co předchozí rozhodnutí byla zrušena rektorem pro nepřezkoumatelnost.

Délka lhůty na dané situaci nemůže nic změnit, protože žádná její část není nějak preferována a každý její den je z hlediska následků rovnocenný. Institut prominutí zmeškání lhůty je z logiky věci určen pro řešení situací, kdy překážka k podání opravného prostředku zasáhne poslední den lhůty. Kdyby tomu tak nebylo, nepřicházelo by prominutí zmeškání v úvahu. Zákon nijak nesankcionuje ty, kteří se rozhodnou vypravit opravný prostředek až koncem lhůty, například poslední den a jeho podání jim znemožní okolnosti, které jsou omluvitelné.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že děkan postupoval plně v souladu s ust. § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách a čl. 13 odst. 2 stipendijního řádu a vzhledem k tomu, že sám žádosti nevyhověl a rozhodnutí nezměnil ani nezrušil, předal žalobcovu žádost rektorovi. Žalobou napadené rozhodnutí obsahuje řádné odůvodnění závěrů, ke kterým rektor dospěl. Žalovaný rovněž nesouhlasí s názorem, že by při rozhodování o prominutí zmeškání lhůty mělo být přihlédnuto ke skutečnosti, že předchozí rozhodnutí děkana byla rektorem zrušena. Závěrem žalovaný uvádí, že ani v případě včasné žádosti o přezkoumání rozhodnutí by jí rektor nevyhověl, a to vzhledem k tomu, že žalobce za 2 roky studia v prvním ročníku získal místo standardního počtu 60 kreditů pouhé 4 kredity.

Žalobce podal k tomuto vyjádření repliku, ve které především poukázal na to, že pokud by mělo být rozhodování o žádosti o prominutí zmeškání lhůty podloženo ustanovením čl. 13 odst. 2 stipendijního řádu, nezbývá než jej jako odporující zákonu posoudit podle čl. 95 odst. 1 Ústavy. K důvodům, které rektora vedly k neprominutí zmeškání lhůty žalobce podotýká, že rektor se soustředil pouze na to, že žalobcem uváděný důvod zaneprázdnění spolu se zdravotní indispozicí v závěru není závažným důvodem, a ke zdravotní indispozici se vyjádřil pouze tak, že ji žalobce nedoložil.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Žalobce podal dne 19. 8. 2011 žádost o mimořádné stipendium na letní semestr školního roku 2010/2011 podle čl. 5 odst. 1 písm. b) stipendijního řádu. V odůvodnění žádosti zejména uvedl, že jeho jediným příjmem je invalidní důchod ve výši 5.095,- Kč a jeho zdravotní stav vyžaduje dietní stravu. Děkan o této žádosti rozhodl rozhodnutím ze dne 16. 9. 2011 č.j. Stud/Kis/1216 tak, že účelové stipendium se nepřiznává. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žádost o jeho přezkoumání. Dne 30. 11. 2011 podal žalobce další žádost o mimořádné stipendium na studijní rok 2011/12 podle čl. 5 odst. 1 písm. b) stipendijního řádu. O této žádosti rozhodl děkan rozhodnutím ze dne 5. 12. 2011 č.j. Stud/Kis/2487 tak, že účelové stipendium se nepřiznává. Žalobce podal i proti tomuto rozhodnutí žádost o přezkoumání.

Rozhodnutími rektora ze dne 14. 2. 2012 č.j. 11354/11/III/Sed a ze dne 21. 2. 2012 č.j. 743/12/III/Sed byla obě rozhodnutí děkana zrušena a věc mu byla vrácena k novému projednání.

Po novém projednání vydal děkan dne 1. 6. 2012 rozhodnutí č.j. Stud/Kis/824, kterým účelové stipendium žalobci na letní semestr školního roku 2010/2011 a celý školní rok 2011/2012 opětovně nepřiznal. Toto rozhodnutí bylo doručeno žalobci do vlastních rukou dne 18. 6. 2012. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žádost o přezkoumání datovanou dne 19. 7. 2012. Tuto žádost podal nejprve prostřednictvím e-mailu a následně ji doplnil písemným podáním. Současně s žádostí o přezkum podal žádost o prominutí zmeškání lhůty. Uvedl, že si je vědom toho, že lhůta k podání opravného prostředku uplynula 18. 7. 2012. Uvedl, že dne 11. 7. 2012 sepisoval stížnost ministru spravedlnosti ve věci ohodnocení žalobce při výkonu funkce přisedícího a dne 12. 7. 2012 podával odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze sp.zn. 66 C 70/2010. Víkend 14. až 15. 7. 2012 žalobce věnoval přípravě podkladů pro odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 sp.zn. 15 C 25/2011 ve věci náhrady ušlého výdělků a v souvislosti s tím se věnoval vyhledávání v databázi judikatury u Nejvyššího soudu. Žalobce předpokládal, že „odvolání“ podá dne 17. 7. nebo 18. 7. 2012. Tyto dny bohužel onemocněl, trpěl nevolnostmi a zvracením, což si vyžádalo prakticky celodenní klid na lůžku.

Žalobou napadeným rozhodnutím rektora ze dne 6. 8. 2012 č.j. 7118/12 III/Sed bylo rozhodnuto tak, jak již bylo shora uvedeno, tj. že zmeškání lhůty se žalobci nepromíjí a žádost o přezkoumání rozhodnutí děkana ze dne 1. 6. 2012 se jako opožděná zamítá.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí rektor uvedl, že v případě žalobce se nejedná o závažné důvody, které zapříčinily zmeškání lhůty k podání žádosti o přezkoumání rozhodnutí. K tomu uvedl, že žalobce měl na podání žádosti 30 dní, což je dostatečně dlouhá doba. Sepisování stížnosti ministru spravedlnosti a příprava podkladů pro odvolání proti rozsudku je soukromou záležitostí žalobce a takové činnosti nelze podřadit pod závažné důvody ve smyslu čl. 13 odst. 2 stipendijního řádu. Svoji tvrzenou indispozici ve dnech 17. 7. 2012 a 18. 7. 2012 žalobce nedoložil, přičemž taková krátkodobá zdravotní indispozice vzhledem k délce lhůty k podání žádosti o přezkoumání nemůže být závažným důvodem pro prominutí zmeškání lhůty k podání žádosti o přezkoumání. Rektor proto zmeškání lhůty k podání žádosti o přezkoumání neprominul. Vzhledem k tomu, že žalobce podal žádost o přezkoumání po stanovené lhůtě a zmeškání lhůty nebylo žalobci prominuto, rektor žádost o přezkoumání napadeného rozhodnutí jako opožděnou zamítl, aniž se zabýval námitkami žalobce.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci přitom rozhodl bez jednání, neboť s tím oba účastníci řízení souhlasili, resp. nevyslovili ve stanovené lhůtě nesouhlas.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Předmětem přezkumu je v dané věci rozhodnutí, jímž byl opravný prostředek žalobce zamítnut pro opožděnost. Podle ustálené soudní judikatury je takové rozhodnutí rozhodnutím přezkoumatelným soudem, avšak pouze ve vztahu k závěru žalovaného, že opravný prostředek byl podán opožděně. Jelikož rektor nerozhodoval meritorně o správnosti či zákonnosti rozhodnutí děkana a žalobcova žádost o přezkoumání rozhodnutí byla zamítnuta jen z procesních důvodů pro opožděnost, mohl i soud přezkoumat toliko to, zda žalobce podal opravný prostředek po uplynutí zákonem stanovené lhůty, resp. v daném případě především postup, jak bylo naloženo s žalobcovou žádostí o prominutí zmeškání lhůty k podání opravného prostředku. Otázkou správnosti rozhodnutí děkana se proto soud nemohl zabývat a nemohl tedy zkoumat, zda žalobci mělo či nemělo být účelové stipendium na základě jeho

žádosti přiznáno či nikoli, neboť o této otázce ani rektor meritorně nerozhodoval (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, čj. 9 As 88/2007-49).

Nejprve se soud zabýval námitkou žalobce, že o jeho žádosti o prominutí zmeškání lhůty měl nejprve rozhodnout děkan a že tedy měl právo na to, aby o této jeho žádosti bylo rozhodnuto ve dvou stupních, a otázkou, zda je možno použít úpravu stanovenou pro toto rozhodování ve stipendijním řádu.

Podle § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách se *na rozhodování o právech a povinnostech studenta nevztahují obecné předpisy o správním řízení*. Při aplikaci tohoto ustanovení je však nutno zohlednit ustanovení § 180 odst. 1 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., účinný od 1. 1. 2006). Podle tohoto ustanovení *tam, kde se podle dosavadních právních předpisů postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravují, postupují v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle tohoto zákona včetně části druhé*.

K tomu zdejší soud poznamenává, že Ústavní soud ve svém nálezu Pl.ÚS 21/04 ze dne 26. 4. 2005 dovedl neústavnost takových ustanovení zákona, která vylučují použití obecných procesních předpisů, aniž by zároveň byla stanovena komplexním způsobem úprava jiná. Ustanovením § 180 odst. 1 správního řádu proto byla protiústavnost takových ustanovení odstraněna.

Rozhodování o právech a povinnostech studenta podle zákona o vysokých školách představuje právě takový případ, jaký má na mysli ustanovení § 180 odst. 1 správního řádu. Vzhledem k tomu, že zákon o vysokých školách toto řízení upravuje pouze v ustanoveních § 68 a § 69, které vymezují pouze některé aspekty tohoto řízení a rozhodně nelze tato ustanovení považovat za úpravu „v celém rozsahu“, je nutno na toto řízení v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle § 180 odst. 1 správního řádu aplikovat zákon č. 500/2004 Sb.

Podle § 68 odst. 3 zákona o vysokých školách rozhodnutí mj. ve věcech přiznání stipendia *musí být vyhotoveno písemně, musí obsahovat odůvodnění a poučení o možnosti podat žádost o přezkoumání a musí být studentovi doručeno do vlastních rukou. Případný způsob náhradního doručení ve věcech uvedených v písmenech a) až f) může stanovit vnitřní předpis vysoké školy nebo její součásti*.

Podle odst. 4 tohoto ustanovení *student může do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí podle odstavce 3 doručeno, požádat o přezkoumání rozhodnutí; zmeškání této lhůty lze ze závažných důvodů prominout*.

Žádnou jinou úpravu pro prominutí zmeškání lhůty pak již zákon o vysokých školách neobsahuje. Je tedy zřejmé, že jsou sice stanoveny předpoklady, za nichž lze o prominutí zmeškání lhůty prominout – byť jen obecným vymezením, že se tak může stát „ze závažných důvodů“, zákon o vysokých školách nicméně již neupravuje žádné procesní podrobnosti rozhodování o této žádosti. V této souvislosti je třeba poznamenat, že věta druhá ustanovení § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách (*Žádost se podává orgánu, který rozhodnutí vydal*) se netýká žádosti o prominutí zmeškání lhůty, ale žádosti o přezkoumání rozhodnutí, tedy opravného prostředku samého, což vyplývá z dalšího textu ustanovení, podle kterého je možné na základě žádosti změnit napadené prvoinstanční rozhodnutí – měnit rozhodnutí jen na základě žádosti o prominutí zmeškání lhůty by ovšem nedávalo žádný smysl.

Lze tedy konstatovat, že zákon o vysokých školách neupravuje otázku, u koho má být žádost o prominutí zmeškání úkonu podána a kdo o ní má rozhodovat. V souladu s ust. § 180 odst. 1 správního řádu je tedy nutno aplikovat správní řád, a to konkrétně § 41 odst. 6, podle kterého *o prominutí zmeškání úkonu rozhoduje usnesením správní orgán, který v době*

požádání o prominutí zmeškání úkonu vede řízení. V případě, že správní orgán promine zmeškaný úkon, doplní řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto.

V čl. 13 odst. 2 stipendijního řádu je naopak stanoveno, že *rektor může prominout zmeškání lhůty k podání žádosti, k němuž došlo ze závažných důvodů, pokud jej o to student prostřednictvím děkana písemně požádá nejpozději do 15 dnů ode dne uplynutí původní lhůty, v jejímž rámci měla být žádost podána.*

Pro projednávanou věc z toho plyne závěr, že v souladu se správním řádem měl o žalobcově žádosti o prominutí zmeškání lhůty k podání žádosti o přezkoumání rozhodnutí skutečně rozhodnout děkan, tedy orgán rozhodující v prvním stupni. Úprava stipendijního řádu, podle níž má o této žádosti rozhodnout přímo rektor, je v rozporu se zákonem (správním řádem) a soud jí proto není vázán (čl. 95 odst. 1 Ústavy).

O žalobcově žádosti tedy rozhodoval jiný orgán, než byl ten, který o ní podle zákona rozhodnout měl, a již sám tento fakt je důvodem pro to, aby žalobou napadené rozhodnutí muselo být zrušeno, neboť jde o procesní vadu, která nepochybně mohla mít vliv na výslednou podobu rozhodnutí. Zabývat se za této situace argumenty uvedenými v rozhodnutí rektora k této otázce by proto nyní bylo předčasné, neboť nejprve bude muset o žalobcově žádosti o prominutí zmeškání lhůty k podání žádosti o přezkoumání rozhodnout zcela jiný orgán (děkan). Soud přesto považuje za vhodné, učinit několik poznámek k závěrům, k nimž ohledně této otázky dospěl rektor.

Předně je nutno konstatovat, že žalobcův poukaz na jeho špatný zdravotní stav ve dnech 17. a 18. 7. 2012, nelze bez dalšího vypořádat jen tím, že ho žalobce nijak nedoložil. Jakkoli je účastník řízení povinen sám na podporu svých tvrzení navrhnout důkazy (§ 52 správního řádu), je zároveň povinností správního orgánu účastníka řízení o této jeho povinnosti poučit (§ 4 odst. 2 správního řádu). Jinými slovy řečeno, žalobce měl být nejprve k doložení svého zdravotního stavu vyzván a teprve pokud by jej přes výzvu správního orgánu hodnověrně nedoložil, mohl by správní orgán toto žalobcovo tvrzení označit za nedoložené.

Dále je nutno souhlasit s žalobcem v tom, že účastníku řízení nemůže být na újmu to, že k podání opravného prostředku hodlal přistoupit až na samém konci lhůty. Pokud zákon stanovil k podání opravného prostředku lhůtu v délce třiceti dnů, může účastník řízení podat opravný prostředek v celé délce této lhůty. Je nutno vycházet z toho, že zákonodárce délku této lhůty stanovil na základě racionální úvahy a že tedy v obvyklých případech nebude možno po účastnících řízení spravedlivě požadovat, aby opravný prostředek podali dříve. Soud proto nevidí žádný důvod, proč by krátkodobá překážka nastalá na samém konci lhůty nemohla být důvodem pro prominutí zmeškání lhůty, neboť zákonodárce v podstatě implicitně předpokládal, že dříve nebylo v silách účastníka řízení opravný prostředek podat. Opačný výklad by šel ostatně také nad rámec textu zákona, neboť ten stanoví pouze podmínku „závažných důvodů“ a nehovoří již o tom, kdy měly tyto závažné důvody nastat, jak dlouho měly trvat, ani žádné další podmínky. Hodnocení toho, co žalobce činil do 16. 7. 2012 včetně, tak je pro posouzení jeho žádosti o prominutí zmeškání lhůty zcela irelevantní. Předmětem posouzení tedy měla být výhradně žalobcem tvrzená zdravotní indispozice ve dnech 17. 7. 2012 a 18. 7. 2012. Pokud by žalobcův zdravotní stav skutečně podání opravného prostředku v těchto dnech vylučoval, pak by to skutečně mohlo být důvodem pro prominutí zmeškání lhůty, nenalezne-li děkan dostatečně přesvědčivé argumenty pro závěr opačný.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalovaný ve věci úspěch neměl a úspěšnému žalobci žádné náklady řízení nevznikly, resp. ze spisu nejsou patrný a žalobce ostatně ani náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. ledna 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu